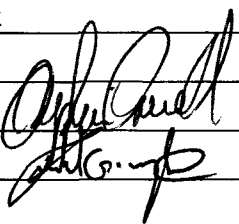
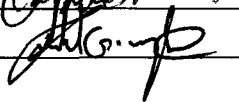

KI-notat nr: 56/2011 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	SFE Produksjon AS / Grunnevatn kraftverk		
Fylke/kommune:	Sogn og Fjordane / Askvoll kommune		
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.:	
Saksbehandler:	Fredrik Glenne Myhre	Sign.:	
Dato:	20 OKT 2011		
Vår ref.:	201002804-29		
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken		

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no
Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Søknad om tillatelse til å bygge Grunnevatn kraftverk i Askvoll kommune, Sogn og Fjordane fylke

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	4
Søkers kommentar til høringsuttalelsene	14
Tilleggsopplysninger og kommentarer til disse	17
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	19
NVEs vurdering	25
NVEs konklusjon	30

Sammendrag

SFE Produksjon AS søker om tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Grunnevatn kraftverk i Askvoll kommune i Sogn og Fjordane. De fysiske inngrepene omfatter bygging av inntaksmagasin og kraftstasjon, nedgraving av rørgate og legging av 200 meter jordkabel for tilknytning til 22 kV-nett. Det må anlegges 950 meter vei til inntaket og 500 meter vei til kraftstasjonen.

Kraftstasjonen vil få en maskininstallasjon på 1,2 MW med største slukeevne på 1,63 m³/s. Årlig middelproduksjon er beregnet til ca. 3,8 GWh. Kostnadene er beregnet til 13,3 mill. kr og utbyggingsprisen blir 3,53 kr/kWh.

Det er planlagt å slippe en minstevannføring tilsvarende alminnelig lavvannføring på 50 l/s i sommerhalvåret og 30 l/s i vinterhalvåret.

Søknaden er vurdert sammen med samme tiltakshavers søknad for Leknesvatn kraftverk i samme vassdrag.

Askvoll kommune (AK) tilrår at det gis konsesjon til bygging av Grunnevatn kraftverk. Utbyggingen vurderes å være lite konfliktfylt i forhold til landbruk, natur og friluftsliv.

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane (FM) vurderer at Grunnevatn kraftverk ikke påvirker allmenne interesser og at en utbygging som omsøkt er akseptabel.

Sogn og Fjordane fylkeskommune (FK) går inn for at det gis konsesjon i tråd med søknaden for Grunnevatn kraftverk. Fordelene ved utbyggingen anses å være større enn ulempene for allmenne og private interesser.

Statens vegvesen, Region Vest opplyser at avkjørsel må utformes i samsvar med gjeldende veinormaler i håndbok 017 om vei- og gateutforming. Utarbeidet løsning for avkjørsel skal godkjennes før den kan tas i bruk.

SFE Nett AS opplyser at det er ikke er kapasitet i eksisterende nett før sentralnettet blir opprustet og overføringskapasiteten økt.

Sogn og Fjordane Turlag (S&FT) uttaler at de er villige til å akseptere utbygging av Grunnevatn kraftverk, da nye inngrep hovedsakelig kommer i nærheten av eksisterende inngrep ved Markavatnet. De har likevel merknader knyttet til søknadens omtale av friluftsliv som de mener er viktigere enn omtalt. I tillegg fremmer turlaget noen synspunkter på hvordan tiltaket kan gjennomføres.

Gunnar Osland uttaler at utbygging av Grunnevatn kraftverk vil ha liten eller ingen negative konsekvenser for han som grunneier.

I vurderingen har NVE hovedsakelig lagt vekt på at tiltaket vil gi ny fornybar energi på ca. 3,76 GWh/år. I tillegg vil det skape positive lokale ringvirkninger. Selv om tiltaket isolert sett ikke er et vesentlig bidrag i fornybar energiproduksjon, utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel ny tilgang de senere år. NVE klarerte ca. 0,9 TWh ny energi fra småkraftverk i 2010. Alle former for inngrep i naturen vil ha negative konsekvenser på en eller annen måte, men så lenge disse ikke berører interesser av betydelig verdi eller kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom å sette vilkår, mener NVE at det kan gis konsesjon.

For omsøkte tiltak mener NVE at ulemper for friluftsliv og landskapsverdier kan avbøtes i tilfredsstillende grad ved at det slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året. Det skal også legges vekt på *terrengtilpasning ved etablering av veier og andre inngrep*. Under forutsetning av at de avbøtende tiltakene blir gjennomført i henhold til gitt konsesjon, finner NVE at konsekvenser reduseres i en slik grad at virkningen for allmenne og private interesser er akseptable.

NVE mener at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir med dette SFE Produksjon AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Grunnevatn kraftverk. Tillatelse gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra SFE Produksjon AS, datert 10.01.2011:

"SFE Produksjon AS ynskjer å nytte vassfallet frå Grunnevatn til Markavatn til kraftproduksjon og søker med dette fylgjande løyve:

1. Etter vassressurslova, jf. § 8, om løyve til:

- Å bygge Grunnevatn kraftstasjon

2. Etter energilova om løyve til:

- Bygging og drift av Grunnevatn kraftverk, med tilhøyrande koplingsanlegg og kraftlinjer.

Naudsynte opplysningar om tiltaket går fram av vedlagte utreiing."

Grunnevatn kraftverk, hoveddata		
TILSIG	Hovedalternativ	
Nedbørfelt	km ²	7,4
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	25,7
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	110
Middelvannføring	m ³ /s	0,81
Alminnelig lavvannføring	l/s	47
5-persentil sommer (1/5-30/9)	m ³ /s	0,062
5-persentil vinter (1/10-30/4)	m ³ /s	0,060
Restfelt	km ²	0,35
KRAFTVERK		
Inntak	moh.	252
Avløp	moh.	165
Lengde på berørt elvestrekning	m/km	600
Brutto fallhøyde	m	87
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,206
Slukeevne, maks	m ³ /s	1,63
Slukeevne, min	m ³ /s	0,16
Tilløpsrør, diameter	mm	900
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	500
Installert effekt, maks	MW	1,2
Brukstid	timer	3230
Planlagt minstevannføring (året)	l/s	47
PRODUKSJON		
Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	2,01
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	1,75
Produksjon, årlig middel	GWh	3,76

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	13,3
Utbyggingspris	kr/kWh	3,53

Grunnevatn kraftverk, elektriske anlegg

GENERATOR

Ytelse	MVA	1,5
Spennning	kV	0,6

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	1,5
Omsetning	kV/kV	0,6/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	km	250
Nominell spenning	kV	22
Luftlinje el. jordkabel		Jordkabel

Høring og distriktsbehandling

Søknaden har vært kunngjort i pressen og lagt ut til offentlig ettersyn i Askvoll kommune. Videre er søknaden sendt på høring til kommunen, fylket, berørte statlige forvaltningsorganer og private interesseorganisasjoner. NVE har mottatt følgende høringsuttalelser til søknaden:

Askvoll kommune har i kommunestyremøte den 20.06.2011 vedtatt følgende:

"Askvoll kommune ser positivt på at Grunnevatn og Leknesvatn kraftverk vert bygd ut."

Fra vurderingen refererer vi følgende:

"I arealdelen av kommuneplanen er det aktuelle området avsett til landbruks-, natur- og friluftsføremål (LNF). Tiltaka er såleis ikkje i samsvar med plan. I fylkesdelplan for friluftsliv er området avsett som område av regional verdi for friluftsliv. I FRIDA-registeret er dei høgareliggende områda registrert med regional bruksverdi som friluftsområde. Områda i sør er registrert med lokal bruksverdi. Området har svært stor verdi som lokalt og delvis regionalt friluftsområde både sommar og vinter.

I konsesjonsøknadene går det fram at det er størst biologiske verdier i fossen frå Stordalsvatnet og omkring Grunnevatnet (ma. hekkande lom). Det er registrert to nasjonalt raudlista artar, ma. storlom (VU – sårbar art). Administrasjonen kjenner ikkje til registreringar av lokalitetar for biologisk mangfald i det berørte området, bortsett frå den lokaliteten med truga vegetasjonstype - elvemose - som er registrert i elva frå Stordalsvatnet i konsesjonssøknadene. (Status EN på Vestlandet – sterkt truga) Denne lokaliteten har stor verdi.

Administrasjonen kjenner ikkje til særskilte kulturminne i området som vert berørt.

To kraftlinjer (22kV og 66kV) passerar gjennom området, elles framstår området som tilnærma villmark.

INON-registreringa (inngrepsfrie naturområde) viser på kart kor langt ulike areal ligg frå næraste tyngre inngrep, som vegar, kraftlinjer, regulerte vatn/demningar mm.. Grunnevatn kraftverk vil ikkje føre til reduksjon i INON-område."

[...]

"I konsesjonssøknadene frå tiltakshavar går det fram i kapittel om fordelar og ulemper ved tiltaket at tiltaket er lønsamt og skapar verdiar både for utbyggjar og lokalsamfunnet. Etter nokre år vil kraftverka bidra med skatteinntekter på høvesvis om lag 0.5, 0.15 og 0.2 mill. kr. pr. år. Etter førespurnad frå sakshandsamar har SFE spesifisert dette nærare (dok. 6). Kommunen får ikkje konsesjonskraft eller konsesjonsavgift frå kraftverka. (Mange kraftverk som har fått løyve etter vassdragsreguleringslova eller industrikonsesjonslova tidlegare har hatt krav om dette. Store kraftverk (over 40 GWh) kan få krav om konsesjonsavgift gjennom løyve etter vannressurslova.) Dersom kommunen innfører eigedomsskatt for verk og bruk, vil kommunen få skatteinntekter frå kraftverka. Ved skattesats på 7 promille utgjør dette høvesvis 315.000, 93.000 og 222.000 kroner årleg. Det må òg skattast 28% av overskotet som ordinært for aksjeselskap. Dette går direkte til staten.

Tiltakshavar hevdar at området etter utbygginga vil verte meir tilgjengeleg for friluftsliv, særleg for eldre folk, barn og folk med funksjonshemming. Vegane vert til dels svært bratte, og skal ha enkel standard frå kraftstasjonane og vidare. For at vegane skal vere tilgjengelege for td. barnevogn og rullestol, må det vere god standard på vegdekket, og det kan ikkje vere for sterk stigning. Administrasjonen tvilar på om vegane vert reelt tilgjengelege for slike brukargrupper."

[...]

"Barn som går på tur vil nok ofte heller gå tur i marka enn på vegar. Når vegane vert så lange som her, vil ein mykje mindre del av turen gå i marka, ein stor del av turen gå på veg og det kan verte eit mindre attraktivt turområde. Det er etter kvart ein del skogs- og anleggsvegar i kommunen som kan nyttast til turgåing, både i Skorvemarka og i andre delar av kommunen. Vegar langt til fjells verkar ofte negativt inn på friluftslivet.

Tiltakshavar peikar på at bygging av ny veg til Grunnevatn kraftstasjon vil lette tilkomsten over dammen på Markavatnet som pr. i dag ikkje kan nyttast i periodar med stort overløp. Administrasjonen kjenner ikkje til at overløp nokon gong har vore noko problem i høve til friluftslivet.

I dag er det ikkje tilrettelagt for parkering av bilar ved fylkesvegen for dei som brukar området i friluftssamanhang. Avhengig av utforming av den nye vegen frå fylkesvegen til kraftstasjonane, kan det verte vanskelegare å finne parkeringsplass ved fylkesvegen. Det hadde vore positivt om tiltakshavar kunne bidra med å etablere eit område for parkering langs vegen inn til kraftstasjonane ved Markavatnet, som kompensasjon for dei ulempene tiltaket har for friluftsliv.

Området er prega av ein lys og open furuskog og blandingsskog. Det er få område elles i kommunen som har slik skog. Andre stader er det helst prega av krattskog eller planta skog

som er lite framkommeleg. Det er òg lett tilgjengeleg ved at ein slepp å gå over innmark. Området er difor svært attraktivt som turterreng, og vert svært mykje nytta.

Indre Sunnfjord Turlag si hytte Nipebu ved Longevatnet har ein av dei to viktigaste tilkomstvegane på stien langs Markavatnet, der det no er søkt om bygging av veg. Stien er skilta. Hytta er mykje brukt. Askvoll og Holmedal idrettslag arrangerer kvart år fjelltrim, med postar på ulike fjelltoppar som vekslar på. Dei fleste toppane gir 10 poeng, medan ein post gir 30 poeng. Eitrenipa med tilkomst frå Markavatn via Leknesvatna er ein slik 30-poengar, tilliks med Portaffjellet og Fossedalshengenipa, som har same tilkomst frå fylkesvegen ved Markavatnet. Fleire andre lokale lag og organisasjonar arrangerer fjellturar og trimpostar i fjellområda her..

Vegtilkomst vil gjere det lettare for grunneigarane å ta ut skog i området. Administrasjonen ser det ikkje som realistisk eller ønskjeleg at store område med skog vert teke ut og evt. tilplanta.

Vegen innover langs Grunnevatnet vert liggande på ein åsrygg der terrenget er høvesvis flatt. Det vil då bli høvesvis lite inngrep. Frå høgareliggande område vil den verte godt synleg. Det er likevel innover langs Grunnevatnet at dei største biologisk mangfald-verdiane ligg.”

[...]

”Slik administrasjonen ser det, er det i hovudsak friluftsverdien i området som vert råka av dei omsøkte tiltaka. Det er ikkje spesielt store biologiske verdier i området, med unntak av elvemose og lom. Det vert høvesvis små inngrep ved vatna. Redusert vassføring vil ha ein viss negativ effekt. Derimot vil dei omsøkte vegane i området totalt sett ha stor negativ verknad.

Tiltakshavar har planar om å byggje veg frå fylkesvegen inn til Markavatnet uavhengig av søknaden om dei tre kraftverka, pga. nødvendig rehabilitering av dammen i Markavatn. Dette er ikkje søkt om utanom gjennom dei tre føreliggande konsesjonssøknadene. Vegen vil gå nokolunde parallelt med eksisterande kraftiliner og tursti. Vegen kan etter administrasjonen si vurdering plasserast greitt i terrenget. Negative konsekvensar vil først og framst vere at verdien for friluftsliv vert forringa ved at det vert lengre å gå langs veg før ein kjem ut i naturen. Markavatnet er eit viktig turutgangspunkt.

Plasseringa av kraftstasjonar ved Markavatnet vil etter administrasjonen si vurdering falle godt inn i terrenget, og vere lite til sjenanse for friluftsliv, sidan området allereie er skjemma av vasstandsendringane frå reguleringa av Markavatnet.

Frå kraftstasjonane ved Markavatnet skal vegen gå opp ein svært bratt fjellskrent. Fjellet er i stor grad blankskurt, det er mykje potensielt lause blokkar i fjellet, og det er ein del lausmassar. Vegen vil truleg utgjere eit stort inngrep her. Samtidig er turstien opp skaret her svært bratt og krev litt småklatring å forsere. Vegen vil gjere områda ovanfor lettare tilgjengeleg. På toppen av skaret er det sperra av med gjerde og grind for å hindre dyr på beite å komme ned frå fjellet. Dersom det vert bygd veg her, må tiltakshavar syte for at vegen vert stengt for dyr på tilsvarende måte som i dag.

Tilkomst til inntaket med maskiner kan i prinsippet ivareta ved at vegen vert tildekket og ordna som ein køyresterk del av terrenget. I store delar av vegtraseane vert det så store inngrep likevel, at det har liten betyding om vegane vert liggande eller ikkje. Når røyrgata vert gravd/sprengt ned i grøft, vil det i seg sjølv endre naturen svært mykje i dei store delane av området der det er skrint jordlag oppå fjellgrunn., uavhengig av vegbane.

Området vert framleis rekna som utmark etter utbygginga, og lov om motorferdsel i utmark og vassdrag regulerer kva køyring som er tillatt. I utgangspunktet er all køyring forbode, men nokre typar køyring er spesifisert at er tillatt utan at det er nødvendig å søkje om løyve til det, ma. køyring i samband med redningsteneste og nødvendig køyring i landbrukssamanhang. Dispensasjon frå arealdelen av kommuneplanen i medhald av plan- og bygningslova vil gje løyve til køyring i samband med drift av kraftverket i tillegg. Administrasjonen meiner vegane må sperrast med låst bom ved kraftstasjonane.

Svært store delar av kommunen sitt fastland er prega av ulike utbyggingar i vassdraga. Holmedalsfjella og Stongfjordfjella er begge mykje utbygd med større og mindre tiltak, Rivedalselva er utbygd. I Skorvemarka er svært mykje utbygd, både av SFE og i to private kraftverk. Administrasjonen kjenner til at NVE har motteke søknader om utbygging av kraftverk i Bakkeelva (Holmedal) og Hundsåna (Hestvik). Administrasjonen kjenner òg til at SFE har hatt ønske om utbygging i Trollevatnet i Skorvenvassdraget, nord for Leknesvatna, og at grunneigarar har planar om å byggje ut det same ressursane (dok. 7) (Trollelva, Fesselva, Botnaelva). Av dei høgareliggande fjellområda er det berre platåa med Leknesvatna og Stordalsvatnet/Longevatnet med Nipebu som er urørt igjen i kommunen. Desse områda er mykje nytta til friluftsliv. Administrasjonen meiner difor det vil vere svært uheldig å byggje ut Leknesvatn kraftverk og Stordalsvatn kraftverk.

I nyleg vedteken kommunedelplan for klima og energi er kraftutbygging eit tiltak. Vasskraft er rekna som meir miljøvennleg og bør erstatte energibruk basert på fossilt brensel. I kommunen vert det produsert svært mykje energi, i høve til forbruket i kommunen. Denne energien vert eksportert ut av kommunen. Kommunen har såleis gjort ein stor miljøinnsats på dette området. Vidare kraftutbygging bør føregå i område som allereie er påverka av kraftutbygging eller i lågareliggande område som ikkje er så mykje brukt til friluftsliv. Dei høgareliggande områda i konsesjonssøknadene er så verdifulle for lokalbefolkninga at vassressursane her ikkje bør byggast ut."

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane har i brev av 28.06.2011 uttalt følgende:

"Fylkesmannen vurderer at Leknesvatn og Grunnevatn kraftverk er akseptabel for allmenne interesser dersom det vert sett vilkår for konsesjonane."

Fra FMs saksutredning refererer vi følgende vurdering av søknaden:

"Grunnevatn kraftverk er det minste av dei omsøkte kraftverka og tiltaksområdet ligg nærast eksisterande infrastruktur og tekniske inngrep. Kraftverket planlegg å nytte fallet mellom Grunnevatn og Øvre Markavatn. Tilkomsveg til kraftstasjonen er planlagt via eksisterande dam i Øvre Markavatn. Heile tiltaksområdet ligg under skoggrensa.

Landskap og friluftsliv

Elva frå Grunnevatnet er lite synleg frå vegen til Skjerlia og den merka stien til Nipebu (Siristien). Det er heller ikkje andre stiar langs den påverka elvestrekninga. Tilkomsveg til

inntaket og røyrгатetrasé er planlagt delvis langs Siristien. Terrenget er prega av den folda berggrunnen og er kuppert. Veg og røyrgate må derfor slynge seg fram og einskilde stadar vil det vere behov for å sprengje mykje. Røyrgate er planlagt over ei myr. Her må lausmassar gravast opp og det hydrologiske regime vil bli endra. Omfanget og konsekvensane av dette er usikkert og røyrgate bør leggjast slik at ho påverkar minst mogeleg av denne myra. Området ligg nær det regulerte Øvre Markavatnet og har tett vegetasjon. Med god planlegging vil landskapspåverknaden verte redusert. Prosjektet påverkar ikkje INON-område. Dersom prosjektet legg til rette for utøving av friluftsliv gjennom god tilkomst og parkering, vil prosjektet i liten grad påverke friluftslivinteressene.

Naturmiljø og biologisk mangfald

Det er tidlegare observert hekkande lom (truleg smålom) ved Grunnevatnet, men elles er det ikkje påvist særlege naturverdiar langs Grunnevatn. Tilkomstvegen vil gå nær den lokalt viktige naturtypelokaliteten Myrane, men ikkje påverke den direkte. Rapporten om biologisk mangfald vurderer verdien for det biologiske mangfaldet som liten til middels. Omfanget av tiltaket vert vurdert som lite og konsekvensen av tiltaket som å ha liten negativ konsekvens for det biologiske mangfaldet.

Fisk og fiske

I Grunnevatnet er det ein tett bestand av relativt liten fisk. Auka fiske vil kunne gje større fisk. Vatnet er lett tilgjengeleg og kan vere eigna for familiefisking. Tilrettelegging for fiske vil kunne ha positiv effekt på fiskebestanden.

Minstevassføring:

Tiltakshavar har søkt om minstevassføring lik 50 l/s om sommaren og 30 l/s om vinteren. Alminneleg lågvassføring er utrekna til 47 l/s og 5-persentil sommarvassføring/vintervassføring til 60/62 l/s. For å sikre eit minimum av biologisk produksjon i elva, bør ikkje minstevassføring vere under alminneleg lågvassføring.

[...]

"Fylkesmannen vurderer at Grunnevatnet kraftverk ikkje påverkar nasjonale interesser og at ei utbygging som omsøkt er akseptabel"

Sogn og Fjordane fylkeskommune har i brev av 02.09.2011 uttalt følgende:

"Sogn og Fjordane fylkeskommune vurderer fordelene ved Grunnevatn kraftverk til å vere større enn ulempene for allmenne og private interesser, og rår til at konsesjon vert gitt."

Fra fylkesrådmannens utredning og vurdering refererer vi følgende:

"Kulturminne og kulturmiljø

Det føreligg ikkje oversikt om automatisk freda kulturminne blir direkte eller indirekte råka av tiltak i samband med utbyggingsplanen. Tiltakshavar si undersøkingsplikt, jf. Lov om kulturminne § 9 må gjennomførast.

Det vert her lagt spesielt vekt på framføring av veg, legging av røyrgate og dei konfliktane dette fører til i forhold til kulturlandskape generelt og Siristien spesielt. Avbøtande tiltak kan vere ny vegtrase som ikkje kjem i konflikt med Siristien.

Friluftsliv

Som for Leknesvatn ligg tiltaksområdet for Grunnevatn kraftverk i eit regionalt viktig friluftsområde, men her er det fleire synlege inngrep frå før. Det har difor ikkje same høge prioritet i følge vasskraftplanen.

Samla vurdering:

Fylkesrådmannen har utover dette, ikkje merknader til søknaden."

Statens vegvesen, Region vest, har sendt uttalelse datert 23.05.2011:

"Kraftverka skal etter planen ha tilkomst frå Fv. 367. Vi viser til at avkøyrsløse skal utformast i samsvar med gjeldande vegnormalar i handbok 017 om veg- og gateutforming (jf. <http://www.vegvesen.no/Fag/Publikasjoner/Handboker>). Framlegg om løysing for avkøyrsløse skal godkjennast av Statens vegvesen før den kan takast i bruk."

SFE Nett AS har sendt uttalelse datert 30.05.2011:

"Den 01.04.09 vart det sendt eit brev til NVE frå Statnett i samarbeid med SFE Nett og Istad Nett om situasjonen i sentralnettet i mellom Ørskog og Aurland. I brevet er det gjort greie for den anstrengte situasjonen i sentralnettet i Sogn og Fjordane. Som det framgår er konklusjonen at det ikkje kan tillatast at det blir tilkopla meir ny produksjon i nettet mellom Aurland og Ørskog enn dei kraftverka som hadde fått konsesjon før brevet var sendt og motteke av NVE. Statnett har, i samråd med SFE Nett, bestemt at alle kraftverk som måtte få konsesjon frå NVE etter den nemde datoen, vil få beskjed om at tilkopling til nettet ikkje kan tillatast før sentralnettet er opprusta og overføringskapasiteten er auka. I praksis betyr dette at den nye 420 kV linja frå Sogndal og Ørskog med nødvendig transformering til 132 kV må vere etablert. Dette vil då også gjelde for nettilkopling av dei 3 omsøkte kraftverka.

Som kjent har NVE gjeve konsesjon for den nemnde 420 kV linja med transformatorstasjonar mellom anna i Moskog og Ålfoten-området. Konsesjonsvedtaket er anka inn til OED. Det føreligg no delvedtak for parsellar av linja. I beste fall kan ein rekne med at nødvendige tiltak i sentralnettet er gjennomført i løpet av 2015. Der er knytt betydeleg usikkerheit til eit slikt tidspunkt.

I lokalnettet vil dei 3 kraftverka bli tilknytt SFE Nett sin transformatorstasjon ved Øyravatnet, som no er under bygging, og der det i første omgang er planlagt transformering 66/22kV. Den nye transformatorstasjonen er planlagt å setje i drift i løpet av inneverande år. Seinare er det planlagt overgang til 132/22 kV transformering. Ut frå det vi kjenner til i dag vil det vere kapasitet på 22kV netter frå Øyravatnet og fram til eksisterande Øvre Markevatn kraftverk. Frå Øvre Markevatn og fram til dei 3 omsøkte kraftverka må nettet mest sannsynleg forsterkast eller det må byggast nytt 22 kV nett. Vi legg til grunn at utbyggjar betalar anleggstilskot etter gjeldande forskrifter og retningslinjer. Vi legg vidare til grunn at dette vil bli eit nettanlegg så lenge Sunnfjord Energi si 22 kV linje mot Fossedalen er i drift. Sunnfjord Energi har fått leveringsfritak i Fossedalen og løyve til å rive 22 kV linja hit etter det vi kjenner til. Dersom/når Sunnfjord Energi si linje vert riven, vil linja nærast kraftverka få funksjon som ein produksjonsradial. Anlegg for nettilkopling frå planlagt kraftverk og fram til eksisterande linje vil vere kraftverket sin eigedom og ansvar."

Sogn og Fjordane Turlag har sendt uttalelse datert 20.06.2011:

"Sett frå utelukkande frå vår synsstad, bør det ikkje vere fleire utbyggingar i det heile, i dette området. Dei er meir enn nok skjemmande dei utbyggingane som alt er gjennomførde. Spesielt gjeld det den store nedtappinga av Markavatnet om sommaren. På den andre sida veit vi at våre interesser ikkje er dei einaste som må takast omsyn til, så vi er villige til å akseptere ein del utbygging. Men i eit område som er så viktig for friluftsliv og landskap som dette, må det stillast ekstra strenge miljøkrav, og det må leggest stor vekt på å følgje OED sine "Retningslinjer for små vannkraftverk"!"

Grunnevatn kraftverk: *Kraftverket er i betydeleg konflikt med friluftinteressene, mellom anna vert ein del av turstien i retning Nipebu fullstendig nedbygd. På den andre sida kjem den største delen av inngrepa i nærleiken av Markavatnet, der det er store inngrep frå før. Ut frå det, er dette ei utbygging som vi, med nokre mindre merknader som vi kjem attende til, er villig til å akseptere. Inngrepa inne i heilt urørde område vert ikkje spesielt store.*

Vegen fram til kraftstasjonen skal vere open for ålmenn ferdsel, og viss den blir bygd, er det positivt. Som avbøtande tiltak for friluftsliv og grunneigarar, ber vi NVE stille krav om at det blir etablert parkeringsplass på ein høveleg stad i nærleiken av kraftstasjonen.

Ettersom hovudruta til Nipebu går tvers gjennom ein stor del av utbyggingsområdet, ser vi at dette kan føre til store problem for friluftslivet i truleg store delar av anleggsperioden. Dette vil heilt klart vere ei utfordring både for utbyggerane og for friluftsfolk. For å få til løysingar som er mest mogeleg akseptable for alle partar, ber vi utbyggerane om å ha god kommunikasjon med Indre Sunnfjord Turlag, og om å legge "dei verste" delane av anleggsarbeidet til tider på året då det normalt er lite trafikk av turfolk. (Og så vil vel grunneigarane ha synspunkt på konfliktar med hjortejakta?)"

[...]

"... Vegbygginga fram til den samlokaliserte Grunnevatn og Leknesvatn kraftstasjon finn vi akseptabel, sjølv om den eksisterande turstien på strekninga for ein stor del blir nedbygd. Under synfaringa vår såg vi ikkje detaljert på trasevalet, men vi har i alle fall ikkje vesentlege merknader. Parkeringsplassen for turfolk og grunneigarar er i dag om lag der den nye vegen tek av frå den eksisterande vegen som går til Skjerlia. Med ein ny bilveg som er open for ålmenn ferdsel fram til den planlagde kraftstasjonen, vil det vere naturleg at parkeringsplassen vert flytta til ein høveleg stad i nærleiken av den nye kraftstasjonen. (Litt lenger aust?) Vi ber NVE pålegge utbyggaren å lage ein slik parkeringsplass som avbøtande tiltak for friluftsliv og grunneigarar. Vi ber også NVE om å pålegge utbyggaren å gjennomføre eit tilfredsstillande vedlikehald av denne vegen.

Veg vidare frå Grunnevatn/Leknesvatn kraftstasjon: Viss det ikkje blir veg verken til Nedre Leknesvatn eller til Stordalsvatn kraftstasjon, blir det berre anleggsvegar som er aktuelle vidare sørover frå kraftstasjonen. Desse vegane vil vi sterkt tilrå blir omdanna til køyresterkt terreng når anleggsarbeidet er ferdig. Grunneigarane er, etter det vi veit, interesserte i traktorvegar, og køyresterkt terreng er eit godt kompromiss mellom fullt ut tilfredsstillande traktorvegar for skogsdrift og liknande, og ein miljøvenleg veg som viser forholdsvis lite att i terrenget.

Ved vestenden av Grunnevatnet er det, etter det vi veit, tømmer som grunneigaren ønskjer å ta ut. Viss køyresterkt terreng vert ført fram til austenden av Grunnevatnet, vil tømmertransport kunne skje på isen på Grunnevatnet i år med gode istilhøve, og då utan at det blir trong for veg langs vatnet.

Detaljerte synspunkt på vegtraseen sør for Grunnevatn/Leknesvatn kraftstasjon: Kartet i Vedlegg 2 til konsesjonssøknaden for Grunnevatn kraftverk viser at denne vegen etter planen skal gå i ei sløyfe vestover frå kraftstasjonen før den dreiar i sørleg retning igjen. Synfaringa vår 11.06.2011 viste at dette er ei svært dårleg løysing. Vest for kraftstasjonen er det bratte fjellknauser. Det å bygge veg her vil bli dyrt fordi det vil krevje mykje sprengingsarbeid, og dei omfattande inngrepa vil bli synlege på lang ganske lang avstand. Ei mykje betre, billigare og mindre synleg (på avstand) løysing vil vere at vegen tek av i sørvestleg retning eit kort stykke aust for kraftstasjonen og at den går gjennom det vesle skaret rett sør for kraftstasjonen der det er planlagt at røygata skal kome ned. Det er ei naturleg hylle i fjellet som ein stor del av vegen kan gå på. Det blir ein del inngrep ved å legge vegen der og, men inngrepa blir mykje mindre omfattande og mindre synlege enn ved å legge vegen der det er planlagt. Under sluttsynfaringa vil vi vise kvar vi tenkjer oss at vegen bør gå, og/eller vi kan ta ei lita eiga synfaring med utbyggerane, om det skulle vere ønskjeleg.

Viss vegen vert lagd der vi gjer framlegg om, vil det truleg verte betre/mest praktisk å kople straumkabelen frå kraftstasjonen til 22 kV-linja på ein annan stad enn der som er planlagt. Vår sterke tilråding er då å legge kraftlinja i kabel langs tilkomstvegen til kraftstasjonen, og å tilknyte den til den eksisterande 22 kV-linja via den stolpen som står på nordsida av austenden av Markavatnet, nesten rett nord (svakt vest) for kraftstasjonen, der kartet i Vedlegg 2 viser at det er ein knekk på linja. (Eventuelt på stolpen nordafor, om utbyggaren finn at det er betre.) Ei slik tilkopling som vi gjer framlegg om, vil gje litt lenger kabel, men skilnaden er marginal. Viss 22 kV-linja sørover fjellet i retning Dale, skal rivast ein gong i framtida, vil det vere ein stor fordel om tilkoplinga av kraftverka skjer på nordsida av austenden av Markavatnet. Viss vegen vidare sørover til inntaket for Grunnevatn kraftverk blir ein rein anleggsveg og ikkje ein bilveg, ber vi om at trasevalet vert vurdert. Kanskje treng ein ikkje så mange/store slyng på vegen?"

[...]

"Utbyggingsplanane, inntaket: Plasseringa av inntaket ser for oss fornuftig ut, men vi er ueinige i damhøgda. Det står at overløpsterskelen skal ligge på nivå med normalvasstanden i Grunnevatnet, vi meiner den bør ligge 30-40 cm lågare. Grunngjeving: Viss overløpsterskelen ligg på nivå med normalvasstanden i Grunnevatnet, vil det truleg føre til høgre flaumvasstandar. Det kan gje hekkande (små)lom problem. Overløpsterskelen bør derfor ligge så lågt at ein ikkje risikerer slike problem.

Vi ber NVE vurdere det nøyaktige nivået for å hindre risiko for auka flaumvasstandar.

Utbyggingsplanane, kraftstasjonen: Ettersom det vil gå ei mykje brukt turrute rett forbi, ber vi om at det vert lagt ekstra stor vekt på støydemping.

Utbyggingsplanane, vegbygging: Vi viser til det vi har skrive om dette og om parkeringsplass, tidlegare i fråsegna. Vedlikehaldet av vegen fram til parkeringsplassen i nærleiken av

kraftstasjonen, må også tilpassast ålmenta og grunneigarane sine behov, ikkje berre utbyggaren sine.

Utbyggingsplanane, nett-tilknytning: *Vi viser til det vi har skrive tidlegare om at jordkabelen frå kraftstasjonen bør tilknyttast 22 kV-linja via ein av stolpane nord for austenden av Markavatnet.*

Forholdet til offentlege planar: *Øvste på side 16 i konsesjonssøknaden står det mellom anna følgjande: "I Fylkeskommunen sin delplan for arealbruk er ikkje området disponert for spesielle føremål, men ein fylkesdelplan for vasskraftverk er for tida under arbeid." Som vi har dokumentert på side 1 i fråsegna, ligg heile utbyggingsområdet inne i eit Regionalt viktig friluftsområde i Fylkeskommunen sin delplan for arealbruk. **Vi synest det er trist å konstatere at utbyggaren – Sogn og Fjordane Energi (SFE) – på denne måten prøver å feilinformere NVE om dei friluftslivsinteressene som er dokumenterte i Fylkesdelplanen.** Etter å ha sett på fleire andre saker der SFE er inne i biletet, til dømes 4 saker i Sørgulen i Bremanger som no er under handsaming i NVE, ser det dessverre ut som SFE heilt konsekvent feilinformerer NVE på dette feltet. **Vi ber NVE pålegge SFE å slutte med slik feilinformasjon, ingen er tent med slikt, heller ikkje SFE!** Særleg "merkeleg" blir jo feilinformasjonen når den gjeld ein Fylkeskommunal plan, og Fylkeskommunen samstundes er SFE sin største eigar! (Og "noko nytt" er det ikkje at SFE ikkje nemner fylkeskommunale planar!)*

Biologisk mangfald: *Det som står om biologisk mangfald i konsesjonssøknaden, er delvis avhengig av at flaumvasstandane i Grunnevatnet ikkje aukar. Det føreset at toppen på inntaksdammen må bli ein del lågare enn normalvasstanden i Grunnevatnet.*

Avbøtande tiltak, minstevassføring: *Minstevassføring i elva frå Grunnevatnet er viktig både for å sikre mattilgangen til fisken i Markavatnet, for å sikre mattilgangen til enkelte fugleartar inkl. fossefall, og av landskapsomsyn. Elva er godt synleg frå motsett side av vatnet. Vårt syn er at minstevassføringa om vinteren bør vere lik alminneleg lågvassføring, 47 l/s, og om sommaren lik 5-persentil sommar, 62 l/s. Dette er litt meir enn det utbyggjarane har kome med framlegg om.*

Avbøtande tiltak for grunneigarar og til ei viss grad for friluftsliv: *Viss grunneigarane ønskjer det, ber vi NVE, som eit avbøtande tiltak, sette fram krav om bygging av bru over elva frå Grunnevatnet, for å lette tilgangen til området på vestsida av elva. (Tiltaket er berre aktuelt viss Stordalsvatn kraftverk ikkje vert bygd.) Dimensjoneringa av brua må det, om det er aktuelt, vere grunneigarane som avgjer. Skal den kunne brukast av beitedyr? Skal den kunne køyrast med traktor?*

[...]

"Krav til eksisterande utbyggingar:

Vi har alt nemnt at det i tilknytning til ein eventuell konsesjon om bygging av Leknesvatn kraftverk, bør stillast krav til magasinfyllinga i Bjørnastigvatnet om sommaren. Vi meiner det same bør gjerast når det gjeld Markavatnet."

[...]

"Tilleggsinfo om fugl og anna dyreliv:

Vi har fått melding om 2 observasjonar av oter ved Grunnevatnet og observasjon av oterspor nedanfor Leknesvatna.

Det er observert ei rekkje ulike slags rovfuglar i området, både raudlista og ikkje raudlista. Vi har ikkje fullt oversyn. Vi har mellom anna fått opplyst at hubro er sett og/eller høyrd 2 ulike stadar ikkje så langt unna utbyggingsområdet. Men om hubro finst inne i utbyggingsområdet, er usikkert.

Det er smålom i ei rekkje av vatna i området, inklusive Grunnevatnet og Stordalsvatnet. Leknesvatna er ein velkjend stad for storlom gjennom mange år, men den siste sikre observasjonen vi har informasjon om der, er 3 år gamal. Vi har også fått anna info om raudlista fugleartar, men vi vurderer dei opplysningane vi har fått som for lite konkrete.

Vi håpar Fylkesmannen, som har mykje meir kunnskap om fugl enn det vi har, vurderer om det er trong for tilleggsutgreiingar når det gjeld fugl."

Norges Småkraftverk AS har uttalt seg i brev av 31.05.2011 om fallrettigheter i deler av vassdraget, men det omfatter ikke dette prosjektet.

Gunnar Osland har i brev av 28.05.2011 uttalt følgende:

"Viser til ulike alternativ ut frå kva som vert utbygd, når det gjeld tilkomstveggar. Dersom det vert berre Leknesvatn og Grunnevatn som vert utbygd viser søknadane at det er berre fram til Grunnevatn kraftstasjon det vert fri ferdsel på vegen, dette er positivt. Dersom Stordalsvatn kraftverk vert realisert vert vegen fram til det kraftverket open for fri ferdsel, dette meiner eg ikkje må bli gitt løyve til. Desse må berre kunne brukast av grunneigarane og utbyggjar. Begrunnelsen er at dette er eit mykje brukt turområde og då vil det medføre mykje bil trafikk. Området er og brukt som beite for småfe og er eit hjortejakt område. Konklusjonen er at vegen må vere stengt med bom ved Grunnevatn kraftverk, ellers er det lett for at unødige konflikter oppstår pga ulike interesser i området.

Når det gjeld midlertidige vegar fram til inntak ved Leknesvatn og til sjakt ved inntak til Stordalsvatnet må dei vere av ein slik karakter etter utbygginga er avslutta at grunneigarane kan bruke dei som traktorveggar.

Det står i søknaden at Siristien er stien som går frå riksvegen og mot Krokevasstølen, dette er feil. Siristien heiter det på kanten over der Grunnevatn kraftverk skal byggast. På Siristien er det i dag eit sperregjerde med grind der stien går. Dersom det skulle bli fri ferdsel er eg redd for problem med at grinda vert ståande open. Dette medfører då at dyr kjem ned frå fjellet og kjem på avveie. Resten av området har naturleg stengsel. Fri ferdsel her må bety krav om ferist.

Når det gjeld eigedomsforhold vedrørende Stordalsvatnet kraftverk, har underteikna

eigedomsrett i øvre del av området som vert berørt ved ei utbygging. Som grunneigar ved delar av alle tre utbyggingsprosjekta, meiner eg at utbygginga av Leknesvatet og Grunnevatnet kraftverk vil ha liten eller ingen negative konsekvensar for meg som grunneigar, dersom nevnte punkt om vegar vert tatt omsyn til. Det vil vere positivt ved att det kjem vei, dette gjer det mulig å hente ut skog, Det vil og sannsynlegvis gjere til att det vert jevnere vassføring i denne del av vassdraget, som igjen då vil føre til meir stabil vannstand i Markavatnet.

Dersom desse to får konsesjon, vil Stordalsfossen verte siste synlege fossen igjen i Skorvevassdraget som ikkje er berørt av kraftutbygging. Det vil då vere rett å be om ei rimeleg god minstevassføring heile året.”

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

SFE Produksjon AS har kommentert innkomne høringsuttalelser med brev av 01.09.2011 slik:

”Kommentarer til uttalelser fra Askvoll kommune:

6) AK (Askvoll kommune) syner til at dei omsøkte tiltaka ikkje er i samsvar med kommuneplanens arealdel.

Tiltakshavar vil påpeike at ingen av våre reguleringsanlegg i Skorven viser att i dei kommunale arealplanane. Heil frå slutten av 1930-talet har området vore i bruk til vasskraftproduksjon. Området er i dei kommunale planane gjennomgåande definert som LNF-område.

7) AK stiller seg tvilande til at vegane vert reelt tilgjengelege for brukargrupper som eldre folk, born og personar med funksjonshemmingar og vurderer framføring av veg til kraftstasjonane negativt for friluftslivet.

Tiltakshavar vil framleis påstå at bygging av vegar inn i området vil gjere området tilgjengeleg for nye brukargrupper. Gjennom opparbeiding av sikker tilkomst til kraftstasjonane og parkeringsplass der vil vegen til Grunnevatnet vere overcomeleg for fleire av dei nemnde brukargruppene. Det kan til dømes opne for tilrettelagt fiske i vatnet, noko FMSF legg vekt på den positive verdien av i si høyringsfråsegn. Også Turlaget peikar i si høyringsfråsegn på verdien av lettare tilkomst til Grunnevatn og parkering ved kraftstasjonane.”

[...]

8.) AK stiller seg tvilande til at vegane vert reelt tilgjengelege for brukargrupper som eldre folk, bom og personar med funksjonshemmingar og vurderer framføring av veg inn til kraftstasjonane negativt for friluftslivet.

Tiltakshavar vil framleis påstå at bygging av vegar inn i området vil gjere området tilgjengeleg for nye brukargrupper. Gjennom opparbeiding av sikker tilkomst til kraftstasjonane og parkeringsplass der vil vegen til Grunnevatnet vere overcomeleg for fleire av dei nemnde brukargruppene. Det kan til dømes opne for tilrettelagt fiske i vatnet, noko FMSF legg vekt på den positive verdien av i si høyringsfråsegn. Også Turlaget peikar i si høyringsfråsegn på verdien av lettare tilkomst til Grunnevatn og parkering ved kraftstasjonane.

"9) AK peikar på at bygging av veg til Grunnevatn kraftstasjon vil lette tilkomsten over dammen på Markavatnet, og at dei ikkje kjenner til at det er problem knytt til overløp og tilkomst for friluftsfolk.

Tiltakshavar vil poengtere at det eksisterar ein reell fare ved å ferdast over dammen på Markavatnet slik denne no er. Overløp skjer normalt fleire gonger for året, og tiltakshavar er ansvarleg for å vurdere og eventuelt sikre 3. person i forhold til moglege farar.

10) AK ønskjer at det vert lagt til rette for betre parkering langs vegen inn til kraftstasjonane ved Markavatnet, som kompensasjon for dei ulempene tiltaket har for friluftsfolk.

Tiltakshavar syner til svaret i punkt 2 (for punkt sjå høringsuttale frå FMSF), 8 og 9.

11) Tiltakshavar har planar om å etablering av ny veg frå fylkesvegen inn til Markavatnet uavhengig av søknaden om dei tre kraftverka, på grunn av naudsynt rehabilitering av dammen i Markavatn.

Tiltakshavar er pålagt av NVE å utføre forsterkning av dam Markavatnet. Det naturlege vil vere å føre fram veg til dammen som skissert i konsesjonssøknadane. Vert det gjeve konsesjon vil tilkomstveg til kraftstasjonane inngå i denne og detaljplanar skal godkjennast av NVE. Skulle det syne seg naudsynt med forsterking av dammen før ein eventuell konsesjon føreligg, eventuelt at det ikkje vert gjeve konsesjon, vil bygging av veg frå Fv. 367 til dam Markavatn verte fremja som regulerings sak i tråd med krav frå AK."

[...]

"Kommentarar til fråsegn frå Fylkesmannen i Sogn og Fjordane (heretter forkorta FMSF):

For ordens skuld gjer vi merksam på at Grunnevatn kraftverk vil nytte fallet mellom Grunnevatn og Markavatnet, og ikkje Øvre Markavatn, slik FMSF skriv. Øvre Markavatn (som vatn) eksisterar ikkje i kartet.

Landskap og friluftsliv:

1). FMSF peikar på at ved å legge røyrkata over myra slik planane syner, vil det hydrologisk regimet vert endra, og det er ønskjeleg at røyrkata vert lagt slik at ho påverkar myra minst mogleg.

Når det kjem til detaljplanlegging av ved og røyrgate, vil tiltakshavar sjå på alternativ framføring av desse for å unngå framføring som er uheldig for landskap og friluftsiinteresser. Detaljplanar skal godkjennast av NVE.

2). Ved å legge til rette for god tilkomst og parkering, meiner FMSF at prosjektet i liten grad vil påverke friluftsiinteressene .

Tiltakshavar vil legge til rette for parkering ved å etablere ein parkeringsplass ved den samlokaliserte kraftstasjonen Grunnevatn/Leknesvatn.

Minstevassføring:

3). FMSF ber om at minstevassføring i Grunnevassaelva ikkje bør vere under alminneleg lågvassføring heile året.

Rapport om biologisk mangfald indikerar ikkje behov for minstevassføring av biologisk omsyn. Tiltakshavar meiner difor at alminneleg lågvassføring bør leggst til grunn, og at det bør gjerast forskjell på sumar- og vinerperioden som omsøkt."

[...]

"Kommentarar til fråsegner frå Sogn og Fjordane Turlag (heretter forkorta Turlaget):

12.) Turlaget ønskjer at det vert bygd ein parkeringsplass ved Grunnevatn/Leknesvatn kraftstasjon, og at vegen frå kraftstasjonen til inntak Grunnevatn i detalj vert planlagd på ein anna måte.

Tiltakshavar viser til svar gjeve i punkt 1 vedrørande veg til inntak Grunnevatn og punkt 2 når det gjeld parkeringsplass (for punkter sjå høringsuttale frå FMSF)

13.) For Grunnevatn kraftverk ønskjer Turlaget at alminneleg lågvassføring vert lagt til grunn når det gjeld minstevassføringskrav. Dei peikar også på at flaumvasstanden i Grunnevatnet ikkje må aukast samt andre synspunkt i søknaden. Turlaget har også andre synspunkt vedrørande bygginga av Grunnevatn kraftverk.

Tiltakshavar viser, når det gjeld minstevassføring, til svar i punkt 3. Vedrørande flaumvasstanden i Grunnevatn vil ikkje denne auke gjennom bygginga av sperredam på normalvasstanden til Grunnevatnet og ei overløpsbreidd som er tilnærma lik det naturlege. Detaljplanar for utforming av inntaket skal godkjennast av NVE. Tiltakshavar vel å ikkje kommentere dei andre synspunkta, men vil forhalde seg til dei krav som NVE stiller."

[...]

18.) Forholdet til offentlege planar: Turlaget synest det er trist å konstatere at utbyggaren (...) prøver å feilinformere NVE om dei friluftsiinteressene som er dokumentert i Fylkesdelplanen.

Tiltakshavar har nytta NVE sin mal for utarbeiding av konsesjonssøknad for småkraftverk. Her skal eit eige punkt om forholdet til offentlege planar dokumenterast. I ettertid ser tiltakshavar det er uheldig at fylkesdelplanen for friluftsliv ikkje er kommentert i dei tre søknadane. Vi er klar over at ein i Fylkesatlas for Sogn og Fjordane (www.fylkesatlas.no) enkelt kan få fram kva areal som har interesse som friluftsområde og kva slags verdi dei er tillagt i fylkesdelplanen. For komande søknader vil vi kvalitetssikre dokumenta våre og omtale offentlege planar som dette. Tiltakshavar tek sjølvkritikk på dette punktet og det var ikkje eit forsøk på å "konsekvent feilinformere" NVE.

Kommentarar til fråsegn frå Statens Vegvesen Region Vest (heretter forkorta Vegvesenet):

19.) Vegvesenet viser til at avkøyrsløse frå Fv. 367 skal utformast i samsvar med gjeldande vegnormalar...

Tiltakshavar kjenner til krav som gjeld for etablering av avkøyrsløse frå fylkesvegar, og vil kontakte Vegvesenet før detaljplanlegging tek til.

Kommentarar til fråsegn frå SFE Nett AS (heretter forkorta Netteigar):

20.) Netteigar påpeikar at det ikkje er kapasitet i nettet før utbygging av nytt stamnett gjennom Sogn og Fjordane har funne stad. Dei greier også ut for korleis kraftverka kan koplast til lokalnettet samt at utbyggjar må pårekne anleggstilskot.

Tiltakshavar er innforstått med at kraftverka ikkje kan koplast til nettet før kapasiteten i sentralnettet i Sogn og Fjordane er auka. Ein er vidare kjend med reglane som gjeld for tilkopling av kraftverka til nettet og situasjonen i nettet lokalt.

"Kommentarar til fråsegner frå Sogn og Fjordane Fylkeskommune (heretter forkorta SFFK):

Kulturminne og kulturmiljø:

25.) SFFK påpeikar at det ikkje føreligg nokon oversikt over automatisk freda kulturminne som eventuelt vert råka av utryggingsplanane og meiner at tiltakshavar si undersøkingsplikt må gjennomførast.

Tiltakshavar har i konsesjonssøknaden gjort greie for dei undersøkingar som tidlegare er gjort i området, samt påpeika dei kulturminna som eksisterer i influensområdet. Skulle utbygginga avdekke til no ukjende kulturminne vil tiltaka justerast slik at desse kan takast vare på.

Kommentarar til fråsegner frå Gunnar Osland (heretter forkorta Osland):

"Vegar

21.) Osland ynskjer at tilkomstvegar til inntak må kunne køyrast med traktor etter utbygging. Det er også i tiltakshavar si interesse å ha tilkomst til inntaka etter utbygging. Vegane vil ha enkel standard og vil verte vedlikehalden etter utbyggjar sitt behov. Vegane vil vere stengde med bom ved kraftstasjonane."

Tilleggsopplysninger og kommentarar til disse

Sogn og Fjordane Turlag har i etterkant av befaringsuttalt i brev av 16.09.2011:

"Som vi også har gitt klart uttrykk for i den første fråsegna vår, er det aktuelle utbyggingsområdet overmåte viktig for oss i Turlaget. Aller mest fordi den viktigaste og mest brukte turruta til Nipebu går tvers gjennom utbyggingsområdet, men også fordi ruta opp til Leknesvatna (som vi gjekk under synfaringa) og vidare oppover til Eitrenipa er viktig og ganske mykje brukt. Under synfaringa kunne vi tydeleg sjå at slitasjen på stien er ganske stor, noko som indikerer mykje bruk."

[...]

"Tilleggssynspunkt på Grunnevatn kraftverk:

Under synfaringa kom det fram at den aller øvste delen av røyrgatetraseen går på tvers av dei naturlege terrengformene. Viss traseen skal gå der, vil det føre til store naturinngrep med omfattande sprengingsarbeid. Vi ber NVE om sterkt å vurdere å krevje at det blir bora ein kort tunnel for å unngå alt sprengingsarbeidet. Frå NVE si side vart dette under synfaringa nemnt som ei mogeleg løysing, og vi støttar den. I tillegg til å bore kortast mogeleg veg gjennom fjellhamaren, anslagsvis 50 m, ber vi også om at det vert vurdert ein litt lenger boretunnel, anslagsvis 100 m, i litt meir nord-nordøstleg retning, slik at tunnelen kjem ut i austkanten av myra, og nær ved røyrgatetraseen for Leknesvatn kraftverk. Dette vil redusere naturinngrepa ytterlegare, og ein vil unngå å gå midt gjennom myra.

Elles er vi glad for at SFE vil vurdere ein annan vegtrase sør for den planlagde kraftstasjonen, slik vi kom med framlegg om. Kanskje kan Siri-stien omdøypast til Siri-vegen?"

SFE Produksjon AS har svart følgende i brev av 03.10.2011:

"Viser til mottoken tilleggsfråsegn frå Sogn og Fjordane Turlag etter gjennomført sluttsynfaring for Leknesvatn- og Grunnevatn kraftverk i Askvoll kommune.

Generelt:

- 1) *Under synfaringa kunne vi sjå at slitasje på stien er ganske stor, noko som indikerer mykje bruk.*

Tiltakshavar vil påpeike at bruken av stien har teke seg mykje opp siste åra. Det vart også påpeika av grunneigar under sluttsynfaringa at stien for få år sidan var bortimot usynleg. Tiltakshavar har vore i kontakt med representant for Nordre Askvoll Helselag. Det vert bekrefta at dei har teke området i bruk siste åra, og dei ser positivt på at det kjem veg inn i området for å lette tilkomsten. At vassdraget vert vidare utnytta til kraftproduksjon har mindre betyding, noko deira bruk av mellom anna anleggsvegen til Botnastølsvatnet (utbygt utan krav om minstevassføring) understrekar. Helselaget formidla samstundes sin frustrasjon over Turlaget som i si tid gjekk inn for å føre den planlagde 132kV-linja frå Nedre Markevatn til Ringstad gjennom Flokenesmarka, som er det området dei mest nyttar til rekreasjon."

[...]

"Grunnevatn kraftverk:

- 4) *Vi ber NVE om sterkt å vurdere å krevje at det blir bora ein kort tunnel for å unngå alt sprengingsarbeidet.*

Tiltakshavar har lenge vore klar over problemstillinga med kryssing av terrengformasjonane i øvre del av vassvegen til Grunnevatn kraftverk. Ein ber om at framføring av vassveg på denne delen ikkje vert låst i ein eventuell konsesjon. Gjennom detaljplanane vil ein utgreie ulike løysingar for framføring, og desse planane skal godkjennast av NVE."

[...]

"Sluttkommentar

Tiltakshavar har etter avslutta høyringsrunde strukke seg langt for å imøtekomme innspel for å skåne miljøet. Målsetninga vår er å bygge ut ny fornybar energi til beste for samfunnet, og slik at fordelane med utbyggingane overgår dei allmenne interessene."

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

SFE Produksjon AS er et heleid datterselskap i konsernet Sogn og Fjordane Energi AS. Sogn og Fjordane Energi er eid av Sogn og Fjordane Fylkeskommune (47,76 %), BKK (38,51 %) og kommunene Flora, Gloppen, Bremanger, Askvoll, Selje, Eid og Naustdal.

Om søknaden

Søknad for Grunnevatn Kraftverk er en av to eksisterende konsesjonssøknader for kraftutbygging i Skorvenvassdraget fra SFE Produksjon AS. Det andre, Leknesvatn kraftverk, vil ha samlokalisert kraftstasjon med herværende tiltak. Et tredje prosjekt, Stordalsvatn kraftverk ble også omsøkt, men er trukket fra søker etter en høringsrunde.

SFE Produksjon AS søker om tillatelse etter vannressursloven § 8 til å bygge et småkraftverk i Askvoll kommune i Sogn og Fjordane. Inntaket skal bygges på kote 252 med en 3-5 meter høy betongplatedam. Den 500 meter lange rørgata vil bli lagt i grøft ned til kraftstasjonen på kote 165. Kraftverket skal utnytte en brutto fallhøyde på 87 meter.

Til inntaket må det bygges en 950 meter atkomstvei fra kraftstasjonen. Til kraftstasjonen er det behov for ny atkomstvei på 500 meter. Denne blir åpen for allmenn ferdsel.

Kraftstasjonen vil få en maksimal installasjon på 1,2 MW med største slukeevne på 1,63 m³/s. Minste slukeevne er oppgitt til 0,16 m³/s. Årlig middelproduksjon er beregnet til ca. 3,8 GWh, fordelt på 2,01 GWh om vinteren og 1,75 GWh om sommeren. Kraftstasjonen vil bli tilknyttet eksisterende 22 kV fordelingsnett ved en 200 meter lang jordkabel.

Det er planlagt slipp av minstevannføring på 50 l/s om sommeren og 30 l/s om vinteren. Alminnelig lavvannføring er oppgitt til 47 l/s.

I søknaden er kostnadene beregnet til 13,3 mill. kr og utbyggingsprisen 3,35 kr/kWh.

Beskrivelse av området

Småkraftverket er planlagt bygd i Skorvenmarka, som ligger på sørsida av Førdefjorden mellom Førde og Askvoll i Askvoll kommune, Sogn og Fjordane fylke. Vassdraget begynner på snau fjellet med flere fjellvann, fra ca. kote 500 og nedover. Elvene fra fjellvannene drenerer nordover, ned i Markavatnet på ca. kote 160. Videre går vannet via en elv ned i Øyravatnet før en kort elv fører vannet ut i fjorden. Skoggrensa i området ligger på ca. kote 400.

Eksisterende inngrep i vassdraget

Skorvenvassdraget drenerer et parti av fjellområdet mellom Dalsfjorden og Førdefjorden. Høyeste fjellene i feltet er Eitrenipa (856 moh) i øst og Porta fjellet (779 moh) i vest. Det er flere store vann i feltet med de regulerte Bjørnastigvatn, Markavatnet og Øyravatnet og de uregulerte vannene Øvre- og Nedre Leknesvatn (445 moh) og Grunnevatnet (252 moh) og Stordalsvatnet (470 moh) som de største. Nærheten til havet og høyden på fjellene bidrar til mye nedbør, og avrenningen kan være stor, selv vinterstid. Det går fylkesvei til Skjerli langs Markavatnet, og dalføret har spredd bosetting med flere mindre gårdsbruk. Det finns en del traktorveger for tilkomst til skog. Både en 22 kV- og en 66 kV-kraftlinje passerer gjennom tiltaksområdet.

Skorvenvassdraget har blitt utnyttet til vannkraftproduksjon siden 1930-tallet. Øvre- og Nedre

Markevatn kraftverk ble bygd i henholdsvis 1938 og 1954.

Skorvenvassdraget er bygd ut med flere små- og minikraftverk. Øvre Markevatn kraftverk utnytter fallet fra Markavatnet til Øyravatnet, Nedre Markevatn kraftverk utnytter fallet fra Øyravatnet til Førdefjorden. Et par minikraftverk utnytter mindre delfelt i vassdraget. Markavatnet, Øyravatnet og Bjørnastigvatnet er regulerte i sammenheng med utbyggingene. I tillegg er Fesseelva, som renner mellom andre Bjørnastigvatnet, og Trollelva kanalisert inn i Markavatnet. Reguleringene medfører at flere av elvene stort sett er tørre utenom flomperioder.

Teknisk plan

Reguleringer

Tiltaket medfører ingen nye reguleringer. Kraftverket vil heller ikke utnytte regulert vannføring.

Overføringer

Tiltaket medfører ingen nye overføringer.

Inntak

Inntaket til Grunnevatn kraftverk vil bli plassert på kote 252 i elveløpet nedstrøms Grunnevatnet. Inntaket vil bli utformet som en kombinert sperredam og inntakskonus med varegrind, bjelkestengsel, ventil og lufting. Inntaket vil bli utrustet med system for slipp av minstevannføring. Overløpsterskel skal ligge på nivå tilsvarende normalvannstanden i Grunnevatn. Sperredammen vil bygges som en lav betongplatedam med damhøyde på 3-5 meter. Dammens lengde vil være ca. 20 meter.

Rørgate

Det vil være behov for 500 meter med rørgate. Denne skal graves ned på hele strekningen.

Kraftstasjon

Kraftstasjon vil bygges på kote 165 og skal være et enkelt bygg med mønetak, tilpasset lokal byggeskikk med utvendig grov trepanel og torv- eller steintak. Installert effekt skal være 1,2 MW med en maksimal slukeevne 1,63 m³/s. Det skal benyttes en dobbel Francis-turbin. Samlet generatorytelse skal være 1,5 MVA med merkespenning 690 V og hovedtransformatoren skal ha en ytelse på 1,5 MVA med omsetningsforhold 0,69/22.

Grunnevatn kraftverk vil bli styrt og regulert automatisk etter tilsiget.

Skulle Leknesvatn kraftverk i samme vassdrag få konsesjon, vil prosjektene bli samlokalisert i felles kraftstasjonsbygning.

Elektriske anlegg

Sunnfjord Energis 22 kV-linje til Fossedalen og 66 kV-linje mellom Nedre Markevatn- og Hålandsfossen kraftstasjon passerer gjennom området. Begge krysser Markavatnet like ved prosjekterte Grunnevatn kraftstasjon. Ny transformatorstasjon 22/66 kV, til erstatning for dagens transformatorstasjon ved Nedre Markevatn kraftstasjon, er under planlegging og er tenkt plassert ved nordenden av Øyravatnet. Det er også planer om oppgradering av regionalnettet (inkludert transformatorstasjonen) fra 66 kV til 132 kV. Krafta fra kraftstasjonen er planlagt ført fram via 22kV jordkabel langs tilkomstveien vha en ca 200 m lang 22 kV-jordkabel til nettilknytingspunktet, 22 kV-linje mellom Markavatn og Fossedalen. Det er ikke planlagt nye luftlinjer.

Veier

Utbyggingen krever bygging av nye tilkomstveier til kraftstasjon og inntak. Det er uavhengig av utbyggingsplanane tenkt å bygge ca 500 m ny vei fram til dam Markavatnet, dette på grunn av nødvendig rehabilitering av dammen. For Grunnevatn kraftverk sin del er det tenkt bygd ca 1450 m ny veg fra dammen ved Markavatnet via kraftstasjonen og opp til inntaket ved Grunnevatnet. Ca 800 m av veien vil være felles med det planlagde Leknesvatn kraftverk. Etter utbygginga vil veien være åpen for allmenn tilkomst fram til kraftstasjonen ved Markavatnet. Vedlikeholdet vil være tilpasset søker sine behov. Tilkomstveien vil ha bredde på ca 3 m og ha toppdekke av grus. Nærmere plassering av vei opp til inntaksdam vil bli fastsatt i samarbeid mellom NVE og søker i detaljplan.

Massetak og deponi

Utbyggingen innebærer ikke spesielle behov for masser eller deponering av slike. Veien vil være prosjektert med tanke på utnytting av uttatte masser og vil bli tilpasset terrenget slik at det blir massebalanse i de ulike veiavsnittene. Eventuelle overskudd av sprengt stein vil bli knust og utnyttet til planering på kraftstasjonstomten og som bærelag på veien. Masser utover dette er tenkt transportert utenifra.

Hydrologisk grunnlag

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 7,4 km² ved inntaket, og middelvannføringen er beregnet til 0,81 m³/s. Avrenningen varierer fra år til år med dominerende høst- og vårflokker. Laveste vannføring opptrer gjerne om sommeren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 62 og 60 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 47 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 1,63 m³/s og minste slukeevne 0,16 m³/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 50 l/s i sommersesongen og 30 l/s i vintersesongen. Om lag 75 % av tilsiget vil bli utnyttet til kraftproduksjon.

Produksjon og kostnader

Søker har beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Grunnevatn kraftverk til ca. 3,8 GWh fordelt på 2,01 GWh vinterproduksjon og 1,75 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 13,3 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 3,53 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Det vil likevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Arealbruk og eiendomsforhold

Midlertidig arealbehov til anleggsveier, rørgater, kabeltrasé, riggområder vil være 12 dekar. Permanent arealbehov for grunn vil bli 6 dekar til atkomstveier, inntak, kraftstasjon.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

I Askvoll kommunes arealplan er området disponert som LNF.

Samlet plan (SP)

Skorvenvassdraget er behandlet i Samlet Plan, men Grunnevatn kraftverk blir ikke berørt av dette.

Verneplan for vassdrag

Det foreligger ingen verneplaner for Skorvenvassdraget.

Inngrepsfrie områder (INON)

Utbygging av Grunnevatn kraftverk vil ikke føre til tap av INON-områder.

Nasjonale laksevassdrag

Vassdraget er ikke status som nasjonalt laksevassdrag.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 07.09.2011 sammen med representanter for søkeren, AK, FM, S&FT og grunneiere. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Askvoll kommune tilrår at det gis konsesjon til bygging av Grunnevatn kraftverk. Utbyggingen vurderes å være lite konfliktfylt i forhold til landbruk, natur og friluftsliv.

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane vurderer at Grunnevatn kraftverk ikke påvirker allmenne interesser og at en utbygging som omsøkt er akseptabel.

Sogn og Fjordane fylkeskommune går inn for at det gis konsesjon i tråd med søknaden for Grunnevatn kraftverk. Fordelene ved utbyggingen anses å være større enn ulempene for allmenne og private interesser.

Statens vegvesen, Region Vest opplyser at avkjørsel må utformes i samsvar med gjeldende veinormaler i håndbok 017 om vei- og gateutforming. Utarbeidet løsning for avkjørsel skal godkjennes før den kan tas i bruk.

SFE Nett AS opplyser at det er ikke kapasitet i eksisterende nett før sentralnettet blir opprustet og overføringskapasiteten økt.

Sogn og Fjordane Turlag uttaler at de er villige til å akseptere utbygging av Grunnevatn kraftverk, da nye inngrep hovedsakelig kommer i nærheten av eksisterende inngrep ved Markavatnet. De har likevel merknader knyttet til søknadens omtale av friluftsliv som de mener er viktigere enn omtalt. I tillegg fremmer turlaget noen synspunkter på hvordan tiltaket kan gjennomføres.

Norges Småkraftverk opplyser om at det er uenighet mellom SFE Produksjon AS og grunneiere om dagens eierskap til fallet. En avtale foreligger fra tidligere og det er avtalens innhold vedrørende kompensasjon uenigheten omhandler.

Gunnar Osland uttaler at utbygging av Grunnevatn kraftverk vil ha liten eller ingen negative konsekvenser for han som grunneier.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulempes

Nedenfor har vi gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og skadene/ulempene ved den planlagte utbyggingen:

Fordeler

- Tiltaket vil i følge søknaden gi ca. 3,76 GWh i ny årlig fornybar energiproduksjon.
- Tiltaket vil bidra til å skape verdier for søker og lokalsamfunnet.
- Tiltaket vil gi økte skatteinntekter til kommune og stat.

Ulemper

- En utbygging vil medføre redusert vannføring i elva mellom Grunnevatnet og Markavatnet.
- Tiltaket vil innebære fysiske inngrep i naturen som kan påvirke landskaps- og friluftsopplevelsen noe.

NVEs vurdering

Basert på informasjon i søknaden og i høringsuttalelsene synes hovedinteressene å være knyttet til økt produksjon, og de økonomiske fordelene for søker. Dette må avveies mot redusert vannføring, inngrep i naturen og forringelse av landskapsopplevelsen og friluftsliv.

Det er også tatt hensyn til eksisterende konsesjonssøknad for Leknesvatn kraftverk fra samme søker i det samme vassdraget. Denne søknaden har også vært på høring til samme tid og med samtidig behandling. Normalt fattes også vedtak samtidig i slike tilfeller, men da NVE trenger noe mer informasjon før Leknesvatn kraftverk kan sluttbehandles har vi på bakgrunn av de høringsinnspill som er kommet funnet det forsvarlig å sluttbehandle sakene til ulik tid. Vi har likevel merket oss de innspill og problemstillinger som er tatt opp i høring om Leknesvatn kraftverk, men de kan vurderes uavhengig av utfall i denne saken.

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Med en slukeevne tilsvarende 200 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 50 l/s i sommersesongen og 30 l/s i vintersesongen, vil dette gi en restvannføring på ca. 25 % rett nedstrøms inntaket som et gjennomsnitt over året. Det meste av dette vil komme i flomperioder. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen i 24, 48 og 109 dager i henholdsvis et tørt år, et middels vått år og et vått år. Det vil også være henholdsvis 106, 81 og 22 dager hvor vannføringen vil være under summen av minste slukeevne og minstevannføring, og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 33 l/s oppstrøms kraftstasjonsavløpet.

NVE mener at omsøkt slukeevne ivaretar noe av vassdragets naturlige vannføringsdynamikk ved at det er overløp et visst antall dager i året.

Vanntemperatur, isforhold og lokalklima

Det fins ikke målinger av vassstemperatur i vassdraget.

Det er ikke planer om å regulere Grunnevatnet. Vannene i området blir normalt islagt i november/desember og går opp i mars-april i normale vintre. Isen er normalt farbar, men særlig i de lavereliggende vannene kan isforholdene være dårlige. På grunn av mye nedbør i området, kan vintre være svært snørike.

Klimaet i området er maritimt. Nærliggende værstasjon på Takle har registrert en gjennomsnittstemperatur for januar på 1,3 °C i perioden 1957 til 1998. Gjennomsnittstemperaturen i samme periode for juli er 13,7 °C.

Nedbørsnormalen for værstasjonen på Furnes for perioden 1972-1987 var på årsbasis 2010 millimeter. Vannføringen i de rørte uregulerte elvene varierer sterkt avhengig av nedbør og snøsmelting. Fraføring av vann vil føre til at vanntemperaturen vil øke litt på den berørte elvestrekningen ved snøsmelting, noe som vil gi marginalt høyere lufttemperatur i nærområdet til elvene. Det er liten isproduksjon i elvene og forholdene for islegging vil endre seg lite.

NVE mener tiltaket ikke vil føre til nevneverdige endrede konsekvenser for isgang, kjøving eller frostrøyk.

Grunnvann, flom og erosjon

Elvene renner hovedsaklig på fjellgrunn og utbyggingen vil ikke ha nevneverdige konsekvenser for grunnvann.

Skorvenvassdraget blir ikke regnet som spesielt flomutsatt. Nedbørsmengden er stor, men nedbørfeltene er små og vassdragene er korte. Det er ikke utført spesielle tiltak i noen av vassdragene i forbindelse med flom eller erosjon.

Flom i vassdraget kan oppstå til alle årstider, men mest sannsynlig i perioder med snøsmelting om våren og høsten i kombinasjon med regn. Utbyggingen vil i følge NVEs syn ha en liten flomdempende effekt, men vil ikke ha nevneverdige konsekvenser for erosjon på den berørte elvestrekningen.

Biologisk mangfold

Det er i rapport fra Aurland Naturverkstad beskrevet kartlegging av viktige miljøverdier i influensområdet til det planlagte kraftverket. Rapporten og feltarbeidet ble i utgangspunktet utarbeidet i 2005, da i sammenheng med planer om utbygging av fire småkraftverk. Senere er utbyggingsplanene vesentlig redusert, og det ble foretatt en ny befaring i 2009 med tanke på kryptogramflora.

Undersøkingsområdet ved Grunnevatnet er vurdert til å ha størst verdi som viltlokalitet. I tillegg er myrene, i form av atlantisk høgmyr (kystmyr), regnet som en lokalt verdifull naturtype og gitt verdi C. Myra er påvirket av tekniske inngrep tidligere, og elveleiet over myra ble tørrlagt på slutten av 1930-tallet da Markavatn kraftverk ble bygd. Det er ikke registrert sjeldne arter i myra, og floraen er typisk for næringsfattige intermediære atlantiske høgmyrer.

I begge ender av Grunnevatnet er det relativt store myrområder. Elva fra Grunnevatnet vil få redusert vannføring, men det er ikke kjent spesielle naturverdier tilknyttet denne som NVE mener er avhengig av dagens vannføring.

Den totale verdien for det biologiske mangfoldet er vurdert av Aurland Naturverkstad som liten - middels og omfanget er vurdert som lite negativt.

Siden det ikke er planlagt regulering av vannstanden mener NVE at tiltaket trolig ikke vil ha negative konsekvenser på flora og fauna i og rundt vannet. Med avbøtende tiltak mener vi i likhet med Aurland Naturverkstad, at konsekvensen av tiltaket vil være minimale for biologisk mangfold som helhet.

Fisk og ferskvannsbiologi

Grunnevatn er vurdert å ha en tett bestand av små ørret. På grunn av god tilgjengelighet benyttes vannet jevnlig til fiske i rekreasjonsøyemed. Fylkesmannen i Sogn og Fjordane opplyser også at et økt fiskepress vil kunne gi færre og større fisk. Fylkesmannen mener videre at en tilrettelegging for fiske vil kunne ha en positiv effekt på fiskebestanden i vannet.

Det er ikke utført egne limnologiske undersøkelser, men Aurland Naturverkstad informerer om at potensialet for rikdom av evertebrater i elver og innsjø er generelt lavt.

NVE mener at omsøkte tiltak ikke vil ha nevneverdige konsekvenser for fisk og ferskvannsbiologien.

Flora og fauna

Skog

Vegetasjonen er karakterisert av det markerte oseaniske klimaet og en berggrunn som i hovedsak består av harde og næringsfattige bergarter.

Skogen i området generelt er dominert av blåbærfuruskog (hovedsakelig A4b, blåbærskrubber utforming) som går over i blåbærbjørkeskog (hovedsakelig A4b, blåbærskrubber utforming) når en kommer litt opp i høyden. Noe av furuskogen går over mot røsslyngblokkebærfuruskog (A3d, purpurlyng utforming) og noe av løvskogen har storbregner og går dermed over i storbregneskog (C1b, storbregnebjørk utforming). I bjørkeskogen er det innslag av rogn.

I området ved Grunnevatn er det en velutviklet furuskog. Det er her ikke tatt ut skog på 25 år, men skogen er ikke vurdert til å være gammelskog da alder på trærne ikke er utpreget høye. Det er også lite innslag av død ved i denne skogen.

NVE mener tiltaket ikke vil berøre viktige naturverdier knyttet til skogen.

Lav og mose

Rapporten fra Aurland Naturverkstad påviser bare alminnelige lavarter, da i hovedsak voksende på bjørk. Kvistlav og papirlav er dominerende lavarter. Det ble ikke registrert hengende lavarter.

Det ble utført prøvetaking av moser ved Grunnevatnselva. Prøvene resulterte i seks ulike mosearter som alle ansees å være trivielle.

Fugl og pattedyr

Det er tidligere registrert hekkende lom ved Grunnevatnet, da trolig smålom (pers. med. Magne Follevåg, 2005). Aurland Naturverkstad støtter antagelsen om hekkende smålom. Fylkesmannen i Sogn og Fjordane opplyser om at det er registrert storlom (nær truet - NT) i området. Det er også registrert fossefall i Skorvenvassdraget og Aurland Naturverkstad antar disse hekker ved berørte elver for omsøkte tiltak. Havørn finnes også i området.

Askvoll kommune har en god oterstamme, og bestanden er voksende (pers. med. Magne Follevåg, 2005). Oter er en art på nasjonal rødliste av 2010, med status sårbar (VU). Det er observert oter i Skorvenvassdraget i 2005 (pers. med. Jon Hatleli), men ikke i ettertid.

Hjortebestanden er jevnt over stor i Askvoll kommune, og hjorten er kjent å foreta årlige beitevandring mellom vinterbeiter i lavlandet ved kysten og sommerbeite i fjellet lengre inn i landet (pers. med. Magne Follevåg).

Da det ikke er omsøkt regulering av Grunnevatnet vil tiltaket etter NVEs syn ikke ha nevneverdige konsekvenser for hekkende lom. En helårig minstevannføring vil etter NVEs syn opprettholde elva som eventuelt næringsområde for oter. Samtidig vil en helårig minstevannføring kunne opprettholde mulighet til næringsøk og hekkelokaliteter for fossefall. Med slipp av en helårig minstevannføring vil omsøkte tiltak etter vårt syn gi begrensede virkninger for de nevnte artene ved en eventuell utbygging. For hjortebestanden mener vi at arten ikke vil bli nevneverdig berørt av omsøkte tiltak, annet enn ved eventuell støy i anleggsfasen. Dette finner vi ikke grunn til å vektlegge.

Forholdet til naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven trådte i kraft den 1. juli 2009. Loven fastsetter forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet "føre-var" prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning. Naturmangfoldloven legger føringer for myndigheter der det gis tillatelse til anlegg som vil kunne få betydning for naturmangfoldet.

Naturmangfoldloven §§ 4 og 5 omhandler forvaltningsmål for økosystemer og arter. Målene er av både kvalitativ og kvantitativ karakter. Antallet økosystemer, naturtyper og arter skal opprettholdes på sikt slik at økologiske funksjonsområder og prosesser opprettholdes så langt det anses rimelig.

NVEs vurdering er at truede og sårbare vegetasjonstyper eller områder som er kartlagt som utvalgte naturtyper med nasjonal (A) eller regional (B) verdi skal vektlegges sterkere enn mer trivielle vegetasjons- og naturtyper. Tilsvarende mener vi at truede og sårbare arter skal vektlegges sterkere enn mer trivielle arter.

NVE mener at nevnte §§ 4 og 5 i denne saken har liten betydning grunnet lave naturverdier.

Vurderinger er gjort på bakgrunn av informasjon fra søk i Artsdatabanken 26.09.2011, DN's naturbase, miljørapport utarbeidet av Aurland Naturverkstad, høringsuttalelser og NVEs egne erfaringer. Ut fra dette mener vi at kunnskapsgrunnlaget er godt, jf. Naturmangfoldloven § 8.

Naturmangfoldloven § 9 omhandler føre-var-prinsippet og skal sees i sammenheng med vurdering av kunnskapsgrunnlaget omtalt ovenfor. NVE mener kunnskapsgrunnlaget er tilfredsstillende i dette tilfellet i forhold til sakens omfang. Vi vurderer det som lite sannsynlig at det finnes uregistrerte verdier av betydning i influensområdet for Grunnevatn kraftverk. For at bestemmelsen skal kunne anvendes skal det foreligge en reell risiko for alvorlige og irreversible skader på naturmangfoldet. NVE kan ikke se at dette vil inntreffe i denne saken og bestemmelsen kommer dermed ikke til anvendelse.

Naturmangfoldloven § 11 fastslår at tiltakshaver skal dekke eventuelle kostnader for å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som utbyggingen kan volde. Ved en eventuell konsesjon vil det bli gitt et sett vilkår som ivaretar dette.

Av naturmangfoldloven § 12 følger det at tiltakshaver skal bruke driftsmetoder og teknikk som unngår eller begrenser skade på naturmangfoldet, som ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og framtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater. Disse

forhold ivaretar NVE gjennom en godkjenning av detaljplan og oppfølging av anlegget i en bygge- og driftsperiode, dersom det gis konsesjon.

Landskap

Skorvenvassdraget begynner på snaufjellet med flere fjellvann, fra ca. kote 500 og nedover. Vassdraget drenerer nordover. Elvene fra fjellvannene drenerer nordover, ned i Markavatnet på ca. kote 160. Videre går vannet via en elv ned i Øyravatnet før en kort elv fører vannet ut i fjorden. Skoggrensa i området ligger på ca. kote 400.

På grunn av de eksisterende inngrepene omtalt tidligere er landskapsverdien i influensområdene langs Grunnevatnselva etter NVEs syn begrenset. Vi påpeker at det skal legges vekt på god terrengtilpasning og å få til løsninger som tar vare på mest mulig av eksisterende vegetasjon ved en eventuell konsesjon. Alle inngrep i forbindelse med bygging av inntak, rørgate, veier, m.a. skal i så fall gjøres på en slik måte at det er mest mulig skånsomt for området. Dette blir ivaretatt gjennom godkjenning av en detaljplan og oppfølging i anleggsperioden.

Kulturminner

I deler av Skorvenvassdraget ble det i 1983 gjennomført arkeologiske registreringer i blant annet området ved Øvre- og Nedre Leknesvatn. Registreringene ga ikke funn av fortidsminner. Det går en sti, den såkalte Siristien, fra fylkesvegen og over dammen på Markavatnet og videre øst for Grunnevatnet, mot Krokavasstølen og Fossedalen. Røyrtraseen og den nye tilkomstveien vil følge denne stien i omlag 500 meter.

Tiltaket vil etter NVEs syn ikke berøre kulturminner eller kulturmiljø i nevneverdig grad, verken i anleggs- eller driftsfasen. NVE viser videre til uttalelse fra FK om at tiltakshaver må overholde undersøkelsesplikten, jf. lov om kulturminner § 9. Dette ivaretas i så fall gjennom standard konsesjonsvilkår.

Landbruk

Det opplyses fra søker at det ikke forekommer landbruk i drift i planområdet, men at en del bruk benytter areal i utbyggingsområdet som beiteareal for småfe. Skogbruksinteressene i området er svært avgrensa, og dreier seg i all hovedsak om uttak av ved. Det er uttalt at vei til inntak bør være styrt med bom for å unngå konflikt med beitedyr og øvrig ferdselsbruk.

NVE kan ikke se at omsøkte tiltak vil påvirke de få landbrukselementer som er i området negativt i nevneverdig grad. NVE mener at spørsmålet vedrørende bom ved vei opp til inntaket skal overlates til søker da dette etter vårt syn er av mindre betydning.

Vannkvalitet, vannforsynings- og resipientinteresser

NVE kan ikke se at omsøkte tiltakt vil påvirke kjente vannforsyningsinteresser. Grunnevatnselva vil få redusert sin resipientkapasitet, men vi vurderer konsekvensene i bygge- og driftsfasen av Grunnevatn kraftverk som små.

Brukerinteresser

Brukerinteresser i influensområdet opplyses fra søker å knytte seg hovedsakelig til tradisjonelt friluftsliv. Bruken er i all hovedsak lokal, men Siristien til Fossedalen og Nipebu er mye brukt av også regionale friluftsjakter.

NVE mener at deler av Siristien vil bli sterkt berørt av omsøkt tiltak. Dette gjelder særlig strekningen fra dam ved Markavatnet og opp lia mot inntaket nedstrøms Grunnevatnet. NVE mener likevel at dette inngrepet ikke er av en slik karakter at det påvirker allmenne interesser i nevneverdig grad da det finnes betydelige inngrep i området fra tidligere. En enkel vei opp kan også lette adkomsten opp til Grunnevatnet for enkelte brukergrupper.

Konsekvenser av kraftlinjer

Det er ikke planlagt nye luftlinjer i forbindelse med utbyggingen. Kraften vil bli fraktet til regionalnettet via en ca. 200 meter lang jordkabel langs tilkomstveien.

NVE mener at det vil være få negative konsekvenser av kraftlinjene utenom mindre inngrep i anleggsperioden.

Samlet belastning

I tillegg til eksisterende utbygginger, er det planlagt to nye småkraftverk, de omsøkte Grunnevatn kraftverk og Leknesvatn kraftverk i Skorvenvassdraget. Sumvirkningene av eksisterende og nye kraftutbygginger har størst betydning med tanke på tap av inngrepsfrie naturområde, landskapsmessige påvirkninger og eventuelle tap av truede naturtyper og/eller habitater.

NVE mener at området rundt omsøkte kraftverk allerede er betydelig påvirket av eksisterende inngrep slik at tiltaket ikke vil bidra til å øke den samlede belastningen i vesentlig grad. Grunnevatn kraftverk fører ikke til tap av INON-sone områder. NVE mener at Grunnevatn kraftverk ikke vil ha virkninger annet enn innenfor influensområdet, og temaet er derfor ikke ytterligere vurdert.

Oppsummering

Tiltaker vil etter de foreliggende planene gi ca. 3,8 GWh i ny årlig fornybar energiproduksjon. Småkraftverk utgjør samlet sett en stor andel av ny tilgang på fornybar energiproduksjon de senere år, og i 2010 utgjorde dette om lag 0,9 TWh ny energi. De aller fleste prosjekter resulterer i negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. NVE mener at så lenge disse interessene ikke er av særlig stor verdi eller kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom fastsettelse av vilkår, kan det gis konsesjon. De konsesjonsgitte tiltakene er bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk og satsingen på fornybar energi. Konsesjonsgitte tiltak gir varige inntekter til søker, grunneiere og kommune.

For omsøkte tiltak mener NVE at ulemper for friluftsliv og landskapsverdier kan avbøtes i tilfredsstillende grad ved at det slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året. Det skal også legges vekt på terrengtilpasning ved etablering av veier og andre inngrep. Under forutsetning av at de avbøtende tiltakene blir gjennomført i henhold til gitt konsesjon, finner NVE at konsekvenser reduseres i en slik grad at virkningen for allmenne og private interesser er akseptable.

NVE mener at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir med dette SFE Produksjon AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Grunnevatn kraftverk. Tillatelse gis på nærmere fastsatte vilkår.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir SFE Produksjon AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Grunnevatn kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til energiloven

SFE Produksjon AS har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer 200 m 22 kV jordkabel til eksisterende linjenett.

Virkningene av linjetilknytningen inngår i NVEs helhetsvurdering av planene, og er ikke avgjørende for konsesjonsvedtaket.

SFE Nett AS er områdekonsesjonær og skal ifølge søknaden stå for bygging og drift av anlegget. Vi finner det ikke nødvendig med en egen anleggsconsesjon etter energiloven for høyspenttilknytning til 22 kV nett. Nødvendige høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon.

Dersom SFE Produksjon AS ønsker egen anleggsconsesjon, må det sendes inn søknad om dette når eksakt størrelse på elektriske installasjoner er klart. NVE kan da meddele egen anleggsconsesjon for kraftverket.

SFE Nett AS har uttalt at det må påregnes et anleggsbidrag ved tilkobling av Grunnevatn kraftverk og til en forsterkning av linjenettet. Det er per i dag ikke kapasitet i lokalt 22 kV nett før transformatorstasjon ved Øyravatnet og sentralnettet mellom Aurland og Ørskog er ferdigstilt.

NVE har ikke gjort en grundig vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart. NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjennelse, jf. konsesjonsvilkårenes post 4.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	m ³ /s	0,81
Alminnelig lavvannføring	l/s	47
5-persentil sommer	l/s	62
5-persentil vinter	l/s	60
Største slukeevne	m ³ /s	1,63
Største slukeevne i % av middelvannføring	%	200
Minste slukeevne	m ³ /s	0,16

Søker foreslår å slippe en minstevannføring på 50 l/s i perioden 1. mai – 30. september, og 30 l/s i perioden 1. oktober – 30. april. Søker har beregnet at slipp av minstevannføring vil utgjøre en reduksjon i produksjonen på ca. 0,3 GWh i forhold til om tiltaket ble gjennomført uten krav om slipp av minstevannføring. Den oppgitte produksjonen i søknaden har tatt høyde for foreslått minstevannføring.

Maksimal slukeevne i Grunnevatn kraftverk tilsvarer 200 % av middelvannføringen, og den berørte elvestrekningen vil i lengre perioder domineres av minstevannføringslipp. Restfeltet alene bidrar bare med 30 l/s ved kraftstasjonsutløpet.

FM mener at minstevannføringen ikke bør være satt under alminnelig lavvannføring. Dette for å sikre et minimum av biologisk produksjon i berørt elvestrekning.

En utbygging vil etter NVEs syn føre til en viss forringelse av landskapsopplevelsen i influensområdet samt sannsynligvis redusere produksjonen av bunndyr og evertebrater i Grunnevatnselva noe. Med vilkår om slipp av minstevannføring hele året vurderer vi at de landskapsmessige interessene ivaretas tilstrekkelig. Minstevannføringen vil også være av en vesentlig betydning for det biologiske mangfoldet i berørt vannstreng.

Ut fra dette fastsetter NVE en minstevannføring på 50 l/s hele året. I forhold til søknaden vil dette gi en redusert produksjon på ca. 0,1 GWh/år, basert på NVEs beregninger. Samlet produksjon vil da bli på ca. 3,7 GWh/år. Vår vurdering er at denne reduksjonen ikke er avgjørende for økonomien i prosjektet.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Kraftverket skal kjøres jevnt og i takt med tilsiget. Inntaksbassenget skal ikke benyttes til å oppnå økt driftstid, og det skal kun være små vannstandsvariasjoner knyttet til opp- og nedkjøring av kraftverket. Dette er primært av hensyn til naturens mangfold og mulig erosjonsfare.

Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringskravet skal hele tilsiget slippes forbi. Kraftverket skal da ikke være i drift.

Inntaket skal plasseres slik at det ikke under noen omstendighet påvirker innsjøens vannstand.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Vi viser til våre merknader foran under avsnittet forholdet til energiloven. NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart, jf. våre merknader foran under avsnittet "Forholdet til energiloven".

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Inntak (kote)	252. Vannspeilet i Grunnevatnet skal ikke påvirkes.
Kraftstasjon (kote)	165
Største slukeevne	1,63 m ³ /s
Minste slukeevne	0,16 m ³ /s
Vannvei	Helt nedgravd
Spesielle føringer for rørgate	Myr nedstrøms Grunnevatnet skal berøres minimalt.
Vei	Permanent vei til kraftstasjon og inntak. Midlertidig anleggsveier langs rørtraseen. Vei til inntaket etableres langs rørgate og Siristien som beskrevet av S&FT i brev av 20.06.2011.

Mindre endringer kan godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Førde og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Rørgaten skal graves ned på hele strekningen dersom NVE ikke godkjenner annet av miljømessige hensyn. Utbygger må legge stor vekt på at rørgatetraseen utarbeides på en skånsom måte for omkringliggende naturområde. Dersom SFE ønsker en kortere boring siste partiet opp til inntaket slik S&FT beskriver i brev av 16.09.2011, kan dette avklares som en del av detaljplanen.

Vi viser ellers til merknadene i vilkårenes post 6 nedenfor, om kulturminner.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsendelse av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jf. kulturminneloven § 8 (jf. vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Andre merknader

NVE minner om Statens vegvesens merknader av brev 23.05.2011. Statens vegvesen påpeker at utforming av avkjørsel for tilkomstvei til kraftverket fra F.v 367 skal utføres i samsvar med gjeldende veinormaler i håndbok 017 om vei- og gateutforming. Utformingen skal godkjennes av Statens vegvesen.

”Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker” gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder DN/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.